

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Румяна Кирилова Бахчеванджиева, д.м.,
катедра “Кинезитерапия” при Факултет “Обществено здраве и спорт” на Югозападен Университет “Неофит Рилски” – Благоевград

Относно дисертационен труд на тема „МОДЕЛИРАНЕ НА ФИГУРАТА С ЕСТЕТИЧНА ФИЗИОТЕРАПИЯ И КОМПЛЕКСНА КИНЕЗИТЕРАПИЯ” на докторант Ленче Стоил Николовска от катедра „Кинезитерапия” при Факултет „Обществено здраве и спорт” на ЮЗУ „Неофит Рилски”-Благоевград за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка /вкл. Методика на лечебната физкултура/”- (кинезитерапия).

Научен ръководител: проф. д-р Иван Петров Топузов, д.м., д.п.н.

Темата на представения дисертационен труд е актуална от научно-теоретично и научно-приложно гледище. Затлъстяването и целулитата при жените представляват голям медико-социален проблем. Разпространението на заболяването се увеличава изключително бързо в световен мащаб и от считано за рядко срещан естетически недостатък в миналото днес е едно от най-честите метаболитни нарушения, криещо сериозни здравни рискове.

Представеният дисертационен труд е в обем 169 страници, 17 таблици, 60 фигури и 14 приложения. Структурата на дисертацията е съобразена с препоръките и изискванията за трудове от този род, като съдържа увод и три глави. Библиографията включва 284 автори, от които 36 на кирилица и 248 на латиница.

Изчерпателният **литературен обзор** в първа глава с позоваване на по-значителните постижения на български и чужди изследователи включва класификация, причини, патофизиология,

рехабилитация, кинезитерапия, физикални средства, метаболизъм на затлъстяването и целулита, анатомия, причини за развитието на целулита, целулитен профил, което показва задълбочените познания на кандидата по състоянието на проблема. От направената работна хипотеза проличава собствения опит, компетентност и творческо отношение на автора за физиотерапията, кинезитерапията и разделното хранене при затлъстяване и целулит при жените.

Втора глава включва **целта, задачите и собствените проучвания** на кандидата. Наблюденията са проведени в Естетичния и фитнес център „Energy” през периода 2006 – 2010 година, в кабинетите по физикална медицина и кинезитерапия на университета „Гоце Делчев” в гр. Щип през периода 2010-2011г. и във фабриката за производство на медицинска и естетична апаратура „Искра Медикал” – Любляна, Република Словения през есента на 2010 г.

Броят на наблюдаваните болни може да се определи като достатъчен за получаването на убедителни резултати от проучването – общо 123 жени на възраст от 29 до 45 години с наднормено тегло и целулит втора степен, разпределени в 3 експериментални групи – А, Б и В. Формирането на групите е хомогенно по възраст и степен на затлъстяване. Болните от група А са лекувани с естетични физиотерапевтични и кинезитерапевтични средства, а именно - ултразвукова кавитация, пресотерапия, радиочестота, комплекс от физически упражнения на вибрираща платформа – green plate. В група Б е изпълнявана физическа тренировъчна програма, включваща комбинация от силова и кардио тренировка, антицелулитен масаж и антицелулитен балсам. Жените от група В са били подложени на високо интензивни интервални физически тренировки, антицелулитен масаж и антицелулитен балсам. Лечението и в трите групи е проведено на фона на разделно хранене. Лечебният курс е с продължителност три месеца, като процедурите са провеждани 3 пъти седмично.

Методите за обективизиране на резултатите от лечението и за диагностика на наднорменото тегло и целулита включват съвременни тестове като индекс на телесна маса /BMI/, анализ на телесния състав /мастна и безмастна маса, телесна вода, активна телесна маса/, соматоскопия, мануална- „pressing test”, термодиагностика и психологическа оценка на пациентите.

Резултатите правилно са обработени с вариационния статистически анализ и дисперсионния анализ за установяване на статистическата зависимост на разликите между групите.

Целта и задачите са ясно формулирани. Методиката на физиотерапията, кинезитерапията, на антицелулитния масаж и на разделното хранене е описана подробно.

Добро впечатление прави провеждането на обстоен лекарски преглед, както и посочването на противопоказанията преди предприемането на физическата активност.

В трета глава се представят и анализират подробно получените **резултати** и се заключава, че и трите използвани рехабилитационни програми повлияват значимо наднорменото тегло и целулита. Прилагането на естетичните физиотерапевтични средства дава най-бърз и най-изразен положителен ефект в сравнение с другите две лечебни програми. Високо интензивните интервални тренировки водят до по-голяма редуция на телесното тегло в сравнение с комбинацията от силови и аеробни упражнения.

Трудът е написан на литературен български език.

Научните и научно-приложните приноси на дисертационния труд се заключават в следното:

1. Със съвременни методи при изследването на проблема се доказват нови, съществени страни от благоприятното действие на използваните физиотерапевтични средства, на кинезитерапията с различна интензивност, както и на разделното хранене и антицелулитният масаж при жени със затлъстяване и целулит. В това отношение правилно е използването на индекса на телесна маса /BMI/, определянето на телесния състав, на типа на затлъстяване, соматоскопската, мануалната „pressing test” и термодиагностиката на целулита. По такъв начин се установява по-пълно, по-цялостно и по-убедително, отколкото досега, положителното действие и високата ефективност на приложените рехабилитационни програми и при трите наблюдавани групи болни.

2. Оригинално е проучването на иновативните естетични преформирани физикални средства: ултразвукова кавитация с революционна неинвазивна технология, пресотерапия чрез модерния апарат за лимфен дренаж GREEN PRESS, радиочестота чрез съвременен лечебен метод, комплекс от физически упражнения на вибрираща пратформа – GREEN PLATE.

Резултатите от изследването на психологическата анкета имат предимно потвърдителен характер, но в рамките на цялото проучване и в съчетание с оригиналните изследвания придобиват допълнителна стойност.

Приносите дават основание за широко внедряване в практиката на изследваните лечебни методики за ефективна рехабилитация на жени със затлъстяване и целулит. Авторът уместно дава препоръки за практиката и счита, че е добре те да станат стил на живот.

По същество дисертационният труд и приносите представляват лично дело на докторанта. Ползваните консултативни лекарски прегледи и препоръки само засилват положителната оценка на труда.

Критични бележки

Въпреки че писменият български език на кандидата е литературен, се забелязва, макар и рядко, използването на отделни македонски думи – на стр.57- 58 в таблиците е написано „телесна висина” вместо височина, на стр.74 и 76 се чете „насръчване на метаболизма” вместо активиране на метаболизма, „референтен електрод” вместо индиферентен електрод.

Макар и много рядко, се отбелязва непълно библиографско описание /№№: 123, 183, 184/.

Изброените критични бележки в никакъв случай не омаловажават стойността и реалните постижения на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд представлява задълбочено проучване на актуална медицинска тема на широко разпространено и социално-значимо заболяване и е в завършен вид. Проблемът за затлъстяването и целулита има глобален характер, а разработването на комплексно лечение ще попълни и обогати познанията на медицинската рехабилитация и ще повиши ефективността на терапията при жените със затлъстяване и целулит.

Имайки предвид всичко казано по-горе, апелирам към уважаемите членове на Научното жури към Факултет „Обществено здраве и спорт” при Югозападен Университет „Неофит Рилски” – Благоевград да гласуват за присъждане на научната и образователна степен „доктор” на Ленче Стоил Николовска по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка /вкл. Методика на лечебната физкултура/”- (кинезитерапия).

03.01.2014г.
гр. Благоевград

Рецензент:

/доц. д-р Румяна Бахчеванджиева, д.м./